

N:o 96.

Af herr **C. P. Zimdahl**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utdikning och torrläggning af på kronans område belägna sankar och frostbärande marker, som äro tjänliga för odling.

Att egnahemsrörelsen, som på senare åren förts å bane, innebär en stor fosterländsk och vacker tanke, lär väl ingen vilja förneka.

Dess syfte har varit och är ju att åt den lösa befolkningen, som saknar egna hem, skapa sådana och sålunda väcka kärlek till den egna torfvan, men också på samma gång, i stort sedt, till fädernejorden. Därmed har äfven varit åsyftadt att i mer eller mindre mån hämma utflyttningen till främmande länder, något som för ett litet land, sådant som vårt, måste anses vara af den allra största betydelse. Medgifvas måste dock, att saken, med de åtgärder, som hittills vidtagits, icke vunnit den framgång, som mången hade föreställt sig och som i så hög grad vore önskvärd, ett förhållande, som tvifvelsutan berott på flere omständigheter. Bland dessa torde särskildt kunna påpekas, dels de många och alltför vidlyftiga formaliteter, som äro förbundna med att komma i besittning af ett eget hem och som allmogemännen ha svårt att förlika sig med, och dels att statsbidraget är tillmätt efter sådana grunder, att äfven med dess hjälp den medellöse arbetaren svårigen förmår ordna ett eget hem.

I regeln är det dock just de medellöse, som det är meningen att här komma till hjälp. Om nu detta erkännes vara med det verkliga förhållandet öfverensstämmande, synes nödvändigheten ovilkorligen kräfva, att, om egnahemsfrågan skall vinna sin lösning och det åsyftade ända-

målet med densamma vinnas, staten måste slå in på en annan väg, om hvilken jag här trott mig kunna gifva en antydning.

Staten äger millioner tunnland odlingsbara sankmarker, hvilka för närvarande ligga totalt till ingen nytta, men som, rätt tillvaratagna och använda, skulle kunna föda en befolkning af ända till hundratusental och sålunda framkalla en nationell utveckling, som gjorde oss, särskildt hvad lifsförnödenheter beträffar, mera oberoende af utlandet och på samma gång stärkte vår ekonomiska bärkraft. Att en utdikning och torrläggning af de på statens område, särskildt inom Norrland, belägna, snart sagdt öfverskådliga myrmarkerna, skulle löna mödan, visas bäst däraf, att en stor del enskilda jordbrukare inom de norrländska bygderna börjat allt mer och mer finna med sin fördel förenligt att, i stället för att bryta och odla den ofta magra och stenbundna marken, ägna sin uppmärksamhet åt de så länge förbisedda myrmarkerna och, med tillhjälp af statsbidragen, torrlägga dem i och för odling.

Att dessa företag i de flesta fall icke blott lämnat de allra bästa skörderesultat, utan äfven i högst väsentlig mån minskat frostländigheten, är till fullo konstateradt. Det är sålunda tvenne högst viktiga fördelar, som härmed vunnits.

Under sådana förhållanden synes det vara uppenbart, att från statens sida de allra kraftigaste åtgärder borde vidtagas i och för utdikning och torrläggning af sådana på kronans område belägna marker, hvilka kunna vara tjänliga för odling, och att staten, särskildt inom det öfre Norrland, äger en stor mängd dylika marker, är ju allom bekant.

Tänker man sig att dessa marker sedermera skulle på vissa bestämda villkor upplåtas åt välkända och arbetsdugliga personer, hvilka hafva lust att idka jordbruk men hittills saknat tillfälle därtill, så är det mer än sannolikt, att egnahemsfrågan därmed skulle taga ett uppsving, som man knappast kunnat ana, och sålunda äfven leda till det mål, som med densamma varit åsyftadt. På detta sätt skulle ock tvifvelsutan den för landet fördärfliga emigrationen kunna i väsentlig mån hämmas. Och med tanken härpå måste det förefalla i hög grad anmärkningsvärdt, att, under det i Sverige finnas nästan öfverskådliga marker, tjänliga för odling, massor af landets arbetsdugliga folk resa till Amerika för att där skaffa sig jord.

Men för att det nu antydda ändamålet skulle kunna vinnas, kräfde nödvändigheten, att de på statens bekostnad torrlagda markerna upplättes på de mest liberala villkor. Det kan nämligen icke tänkas, att

medellösa personer skulle vara i stånd att, utan bidrag på ett eller annat sätt från statens sida, på det upplåtna området uppföra nödiga byggnader, liksom det äfven måste tänkas, att de omöjligen kunde hafva sin existens därstädes, med mindre än att de under första tiden och i ett visst antal år vore helt och hållet befriade från afgifter för den innehafda lägenheten. Egnahemsrörelsen, ordnad i nu antydda riktning, vågar jag tro skulle i både ekonomiskt, socialt och sedligt afseende lända till fosterlandets och vårt folks sanna båtnad. Och att de, medel, som staten offrade i nu berörda syfte, vore synnerligen väl använda pengar, därom är jag alltså äfven lifligt öfvertygad. Detta borde icke heller hindra, att staten fortfarande räcker en kraftigt stödjande hand åt redan befintliga sträfvanden i och för egnahemsrörelsens framgång. Helt visst skulle också den regering och särskildt dess jordbruksminister, som utan räddhåga toge upp frågan i den nu, om också i möjligast största korthet, antydda riktningen, icke blott af tusenden förvärfva sig det varmaste erkännande, utan jämväl i hög grad göra sig förtjänt om land och folk.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes låta genom sakkunniga män verkställa undersökningar angående utdikning och torrläggning af på kronans områden belägna sankar och frostförande marker, tjänliga för odling, samt därpå, till den utsträckning Kungl. Maj:t kan pröfva lämpligt, till Riksdagen framlägga förslag om beviljande af nödiga medel i och för sådana markers torrläggning och deras upplåtande till egna hem.

Stockholm den 25 januari 1907.

C. P. Zimdahl.